

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli:	P/14/103 – Nadzór wojewodów nad wykonywaniem przez jednostki samorządu terytorialnego wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Emil Wojak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88961 z 3 kwietnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Kujawsko - Pomorski Urząd Wojewódzki, 85-950 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 3 (dalej: „K-PUW lub Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojewodą Kujawsko-Pomorskim od dnia 14 grudnia 2010 r. jest Ewa Monika Mes (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ nadzór sprawowany przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego (dalej: „Wojewoda”) w latach 2011-2013 nad wykonywaniem przez jednostki samorządu terytorialnego (dalej: „j.s.t.”) wybranych zadań z zakresu administracji rządowej, zleconych ustawami:

- z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (dalej: „u.o.g.n.”)²,
- z dnia 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz j.s.t (dalej: „u.u.w.n.”)³,
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (dalej: „u.o.p.p.r.”)⁴,
- z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (dalej: „u.o.p.s.”)⁵.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Przyjęte w Urzędzie rozwiązania organizacyjne dotyczące nadzoru i kontroli nad realizacją przez j.s.t. ww. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej zapewniały uzyskiwanie informacji o przebiegu i sposobie ich wykonywania oraz pozwalały na ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości. Pozytywnie oceniono także sposób planowania i podziału środków na realizację wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Wojewoda posiadał informacje o sposobie i kosztach realizacji tych zadań, a także o trudnościach w ich wykonywaniu. Podejmował też, w ramach posiadanych środków nadzoru, działania mające na celu rozwiązywanie występujących problemów i eliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2014 r., poz. 518 ze zm.

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 1460.

⁴ Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na nieposiadanie przez Wojewodę wiarygodnych danych dotyczących liczby nieruchomości, co do których starostowie wystąpili z wnioskami o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności Skarbu Państwa. W trakcie kontroli NIK Wojewoda podjął działania zmierzające do skorygowania posiadanych informacji z tego zakresu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja kontroli i nadzoru Wojewody nad realizacją zadań zleconych

Opis stanu faktycznego

1.1. W Regulaminie Urzędu⁵ zostały określone i przypisane poszczególnym komórkom organizacyjnym obowiązki związane ze sprawowaniem przez Wojewodę kontroli i nadzoru nad realizacją badanych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Nadzorowanie zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami SP (w tym ujawniania w księgach wieczystych własności nieruchomości SP) przypisano Wydziałowi Skarbu Państwa i Nieruchomości (dalej: „WSPN”). Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi przypisano Wydziałowi Polityki Społecznej (dalej: „WPS”).

Dyrektorzy wydziałów, stosownie do postanowień § 15 ust. 5 pkt 1 i 3 Regulaminu, zobowiązani zostali do realizacji zadań i prowadzenia spraw związanych z wykonywaniem kompetencji Wojewody jako organu nadzoru nad działalnością j.s.t. na zasadach określonych w ustawach, m.in. poprzez:

- 1) sprawowanie nadzoru nad realizacją przez j.s.t. zadań z zakresu administracji rządowej, zleconych na podstawie ustaw oraz powierzonych, należących merytorycznie do obszaru działania wydziału;
- 2) nadzorowanie i kontrolowanie realizacji zadań merytorycznych i finansowych, w tym rozliczanie z realizacji zleconych im zadań finansowanych z budżetu Wojewody.

Obowiązki związane ze sprawowaniem przez Wojewodę nadzoru nad wykonywaniem przez j.s.t. zadań z zakresu administracji rządowej wynikały także z zakresów działania wydziałów, szczegółowych zakresów zadań oddziałów, zespołów, wieloosobowych i samodzielnych stanowisk pracy oraz z zakresów czynności pracowników.

(dowód: akta kontroli, str. 33-39; 55-115; 200-205; 251-254)

1.2. W kontrolowanym okresie nie określono w Urzędzie odrębnych procedur dotyczących sposobu i zasad wykonywania ustawowych uprawnień Wojewody w zakresie sprawowania kontroli i nadzoru nad realizacją przez j.s.t. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Zarządzeniem Nr 12a/2012 z dnia 20 stycznia 2012 r. Wojewoda wprowadził Regulamin kontroli realizowanych przez Urząd.

⁵ W okresie objętym kontrolą (lata 2011–2013) obowiązywały: Regulamin Urzędu z dnia 31 grudnia 2009 r., Regulamin Urzędu z dnia 22 lipca 2011 r., Regulamin Urzędu z dnia 30 marca 2012 r. (dalej: „Regulamin”) zmierzony zarządzeniem Wojewody nr 300/2012 z dnia 1 sierpnia 2012 r. w sprawie zmiany Regulaminu Urzędu, zarządzeniem Wojewody nr 2/2013 z dnia 3 stycznia 2013 r. w sprawie zmiany Regulaminu Urzędu, zarządzeniem Wojewody nr 140/2013 z dnia 23 września 2013 r. w sprawie zmiany Regulaminu Urzędu.

Dyrektor WSPN wyjaśnił, że przyjęto jednolite kryteria typowania jednostek do kontroli i ich przeprowadzania, na podstawie analizy dochodów i wydatków starostw, informacji ze sprawozdań z gospodarowania nieruchomościami SP oraz analizy wykorzystania dotacji. Wskazał, że przeprowadzenie w ciągu 2 lat⁷ siedmiu kontroli umożliwi w terminie kolejnych 3-4 lat zakończenie cyklu kontroli we wszystkich starostwach i rozpoczęcie kontroli sprawdzających.

(dowód: akta kontrol, str. 4-32, 255-257, 274-275, 278-283;)

1.3. Kontrole wykonywania przez j.s.t. zadań z zakresu administracji rządowej prowadzono w analizowanym okresie na podstawie rocznego planu kontroli zewnętrznych. Projekt planu opracowywał Wydział Nadzoru i Kontroli (dalej: „WNK”), na podstawie propozycji zgłaszanych przez kierowników komórek organizacyjnych Urzędu. Podlegał on zatwierdzeniu przez Wojewodę do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok objęty planem kontroli. Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśnił, że doboru jednostek do kontroli dokonywano, uwzględniając m.in.:

- oczekiwania i potrzeby informacyjne kierownictwa Urzędu,
- wyniki wcześniejszych kontroli i audytów,
- skargi, wnioski i inne sygnały o nieprawidłowościach,
- kwoty wydatkowanych środków publicznych,
- wyniki badań i analiz, wykonywanych przez wydziały Urzędu,
- priorytetowe obszary kontrolne, które z punktu widzenia Wojewody należy objąć postępowaniem kontrolnym w danym roku.

Na polecenie Wojewody, Dyrektora Generalnego lub z inicjatywy WNK prowadzone były także kontrole doraźne. Oprócz kontroli przeprowadzanych przez wydziały merytoryczne, Wydział Finansów i Budżetu Urzędu (dalej: „WFB”) w badanym okresie przeprowadzał kontrole wykorzystania dotacji przekazanych j.s.t. na realizację zadań zleconych.

W latach 2011-2013 nie przeprowadzano kontroli uproszczonych, a realizacja planu kontroli zewnętrznych przedstawiała się następująco:

- rok 2011 - planowano 554, wykonano 550 (99,28% planu) oraz 73 kontrole doraźne poza planem,
- rok 2012 - planowano 540, wykonano 423 (78,33% planu) oraz 46 kontroli doraźnych poza planem,
- rok 2013 - planowano 416, wykonano 341 (81,97% planu) oraz 96 kontroli doraźnych poza planem.

(dowód: akta kontroli, str. 33 – 39; 293 – 330, 463)

1.4. Zasady i tryb przeprowadzania kontroli, dobór tematów i jednostek do kontroli oraz inne procedury związane z nadzorem Wojewody nad realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej były w latach 2012-2013 przedmiotem 10 zadań audytu wewnętrznego Urzędu⁸. Zadania audytowe dotyczyły w szczególności kontroli zarządczej (jedna w 2012 r.) oraz czterech zadań zleconych w 2013 r. Kontrola zarządcza w obszarze regulacji stanów prawnych nieruchomości uwłaszczenia została oceniona pozytywnie, bez nieprawidłowości. Kontrola i realizacja budżetu pomocy społecznej zostały ocenione pozytywnie z zastrzeżeniami, a zalecenia dotyczyły m.in. zwiększenia w miarę możliwości finansowych liczby kontrolerów do wymaganego przepisami prawa poziomu (25 jednostek na kontrolera), gdyż na terenie województwa były jednostki organizacyjne

⁷ W 2011 r. WSPN przeprowadzi 4 kontrole, a w 2013 r. 3 kontrole.

⁸ W 2011 r. w tym zakresie nie prowadzono audytu.

pomocy społecznej, które od 2004 r. nie były ani razu kontrolowane. Zgodnie z § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej⁹ kontrole kompleksowe należało przeprowadzać nie rzadziej niż raz na trzy lata według planu kontroli. Ponadto wskazano na potrzebę racjonalnego wykorzystywania pracowników Delegatury we Włocławku w przypadku dłuższej nieobecności któregoś z nich.

(dowód: akta kontroli, str. 206-233, 539-560)

1.5. Przy tworzeniu planu kontroli na rok kolejny uwzględniane były corocznie wyniki analizy centralnego rejestru skarg (dalej: „CRS”), prowadzonego przez wieloosobowe stanowisko do spraw skarg i wniosków w WNK. Nie prowadzono podziału skarg według działań j.s.t. w zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Dyrektor WNK wyjaśniła m.in., że skarga była kierowana do rozpatrzenia do wydziału merytorycznego, który miał wiedzę o problematyce skargi oraz jednostce, której dotyczyła. Jednostki obciążone najwyższym ryzykiem uwzględniano w planach na rok kolejny lub w wyniku skarg zarządzana była kontrola doraźna, w szczególności w sprawach o wysokiej wadze społecznej.

W latach 2011-2013 do Urzędu wpłynęło 440 skarg, odpowiednio 175, 126 i 139, w tym 5 skarg na działania samorządów w zakresie gospodarki nieruchomościami. Skargi zostały uznane za zasadne i podjęto na ich podstawie kontrole, w wyniku których zobowiązano kierowników j.s.t. do podjęcia działań w celu usunięcia stwierdzonych przez Wojewodę nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli, str. Skargi 239-250, 297-298, 464-469)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Wojewody w zbadanym zakresie.

2. Sprawowanie kontroli i nadzoru Wojewody nad realizacją wybranych zadań zleconych

Opis stanu
faktycznego

2.1. Monitorowanie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, zleconych j.s.t., było w kontrolowanym okresie zadaniem WPS. Odbywało się ono głównie poprzez kontrole prowadzone w j.s.t. oraz korespondencję z poszczególnymi jednostkami.

W badanym okresie przeprowadzono kontrole dotyczące zadań zleconych z zakresu:

- gospodarki nieruchomościami (siedem: cztery w 2011 r. oraz trzy w 2013 r.),
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie (sześć: pięć w 2011 r. oraz jedna w 2013 r.),
- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (37: 10 w 2011 r., 18 w 2012 r. oraz 9 w 2013 r.).

W okresie objętym badaniem NIK nie były podejmowane czynności kontrolne dotyczące zadania ujawniania w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz j.s.t. Nadzór nad realizacją tego zadania przez

⁹ Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.

j.s.t. polegał na bieżącej analizie danych wprowadzanych przez starostów do integrującej Platformy Elektronicznej (dalej: „IPE”).

(dowód: akta kontroli str. 42-45, 135-199, 234-238, 334-379, 381-391, 432-445, 470-476, 491-531, 561-572)

2.2. Wojewoda posiadał informacje o powierzchni nieruchomości należących do zasobu SP, w tym oddanych w najem, trwałe zarząd, liczbie i powierzchni nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste, powierzchni nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym oraz o wysokości dochodów z tytułu odpłatnego udostępniania nieruchomości SP. Informacje przekazywane były przez starostów w rocznych sprawozdaniach z gospodarowania zasobem nieruchomości SP. Wojewoda wskazywał starostom minimalny zakres informacji, jak ma zostać zawarty w tych sprawozdaniach, stosownie do art. 23 ust. 1a u.o.g.n. W badanym okresie wystąpiły dwa przypadki nieterminowego przekazania ww. sprawozdań, za 2012 i 2013 r. Dopiero na wezwanie Wojewody Starosta Lipnowski złożył ww. sprawozdania 6 czerwca 2013 r. oraz 10 czerwca 2014 r., tj. z opóźnieniem odpowiednio 37 i 41 dni¹⁰. W przypadku wystąpienia rozbieżności między liczbą działek ewidencyjnych, a liczbą nieruchomości Wojewoda wzywał starostów do skorygowania lub uzupełnienia informacji przedstawionych w przesłanych sprawozdaniach. Dotyczyło to sprawozdań przekazanych przez starostów Chełmińskiego i Włocławskiego.

Dyrektor WSPN wyjaśnił, że weryfikacja danych źródłowych przekazywanych przez starostów jest niemożliwa z uwagi na brak odpowiednich narzędzi informatycznych i oprogramowania. Powierzchnia zasobu nieruchomości SP w województwie w badanym okresie zmalała z 100.450,6799 ha na koniec 2010 r. do 95.576,2765 ha na koniec 2013 r., powierzchnia nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste zwiększyła się z 1.338.727,52500 ha na koniec 2011 r. do 1.362.764,4700 ha w 2013 r. W poszczególnych powiatach powierzchnia zasobu nieruchomości wahała się od kilku hektarów (powiat wąbrzeski – 1,8668 ha) do kilkudziesięciu tysięcy hektarów (powiat bydgoski – 36.867,0006 ha). Dyrektor WSPN wyjaśnił, że część z ww. danych Wojewoda posiadał, a część została zebrana na potrzeby niniejszej kontroli NIK. Dysproporcje pomiędzy powierzchnią zasobu wynikały m.in. z wielkości powiatu oraz ujawnienia przez gminy decyzji komunalizacyjnych.

Dochody związane z odpłatnym udostępnianiem nieruchomości SP na terenie województwa wzrosły z 55.311,8 tys. zł w 2011 r. do 53.088,1 tys. zł w 2013 r. Wpływ na ten wzrost miało zwiększenie powierzchni nieruchomości SP udostępnianych odpłatnie oraz aktualizacja opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej będącej przedmiotem własności SP.

(dowód: akta kontroli, str. 40 - 48, 379, 391 - 396)

Według danych WSPN na dzień 1 czerwca 2014 r. Starostowie, realizując postanowienia ustawy o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz j.s.t.:

- wystąpili z wnioskami o ujawnienie w księgach wieczystych (dalej „KW”) prawa własności SP wobec 1.715 nieruchomości o łącznej powierzchni 17.271,0386 ha. Do złożenia pozostają jeszcze wnioski dotyczące 4.343 nieruchomości o łącznej powierzchni 7.612,3246 ha¹¹,

¹⁰ Termin złożenia sprawozdania, zgodnie z art. 23 ust. 1a u.o.g.n., upływał 30 kwietnia roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczyło.

¹¹ Dane szacunkowe, pozyskane w trakcie kontroli NIK od starostów.

- wystąpili do sądów z wnioskami o stwierdzenie nabycia własności SP wobec 472 nieruchomości o łącznej powierzchni 948 8236 ha. Nie wystąpiono do sądu z wnioskiem o stwierdzenie nabycia własności SP 631 nieruchomości o powierzchni 1.432,8234 ha,
- wystąpili o założenie KW dla 1.843 nieruchomości, dla których księga taka nie była prowadzona,
- w toku pozostawało 80 postępowań dotyczących regulowania stanu prawnego nieruchomości o łącznej powierzchni 139,4071 ha.

(dowód: akta kontroli str. 47)

Dane pozyskane w toku kontroli były zgodne z danymi, którymi dysponował Wojewoda. Dyrektor WSPN wyjaśnił, że z informacji przekazywanych przez starostów wynika, iż proces ujawniania w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP jest czasochłonny i jego zakończenie szacuje się na około 2020 r. Przyczyną nieujawniania nieruchomości SP oraz j.s.t. w KW są braki kadrowe i finansowe, a także spory np. pomiędzy organami reprezentującymi SP oraz j.s.t., na rzecz których miałyby być ujawnione nieruchomości, wynikające z trudnych do ustalenia stanów faktycznych i prawnych. Podał również, że Wojewoda nie posiada i nie jest w stanie ocenić ilości środków niezbędnych do zakończenia procesu ujawniania nieruchomości Skarbu Państwa w KW; informacje takie możliwe byłyby do oszacowania przez starostów. Podał, że nie pytał starostów o koszty związane z procesem ujawniania nieruchomości SP, ponieważ - jak wyjaśnił - środki na ujawnianie w KW otrzymywane od Ministra Finansów były przekazywane w formie dotacji do starostw do roku 2010 w rozdz. 75011 § 211, a od 2011 r. Wojewoda otrzymywał jedynie środki na Infrastrukturę techniczną.

(dowód: akta kontroli str. 41, 271-272, 680)

Wszyscy starostwie (23) w kontrolowanym okresie składali do Wojewody sprawozdania z realizacji obowiązku ujawniania w księgach wieczystych prawa własności Skarbu Państwa¹². Za I półrocze 2013 r. w terminie sprawozdania złożyło tylko 10 starostów (w pozostałych przypadkach opóźnienie wyniosło od 1 do 4 dni), a za II półrocze 13 starostów (opóźnienie od 1 do 44 dni). Starosta Golubsko-Dobrzyński i Starosta Włocławski sprawozdania za II półrocze 2012 r. przekazali Wojewodzie dopiero w dniu 25 czerwca 2014 r. (opóźnienie wyniosło 526 dni) oraz 10 lipca 2014 r. (541 dni po terminie). Dyrektor WSPN pismami oraz mailami wskazywał na obowiązek terminowego składania sprawozdań do Wojewody. Sprawozdania składane były w formie pisemnej oraz poprzez wprowadzanie danych do IPE. Urząd sprawdzał poprawność importu sprawozdań do IPE, przekazywał informacje dotyczące funkcjonowania systemu, a także wyjaśniał wątpliwości starostów dotyczące przepisów ustawy i funkcjonowania systemu informatycznego. Dyrektor WSPN wyjaśnił, że moduł IPE nie umożliwiał weryfikacji rzetelności informacji o działaniach podjętych przez starostów, dotyczących liczby działek i nieruchomości, w stosunku do których wystąpiono lub nie wystąpiono z wnioskiem o ujawnienie w KW prawa własności nieruchomości SP. Wskazał, że pracownicy Urzędu dokonywali analizy danych zawartych w IPE wskazując poszczególnym starostom w pismach i e-mailach, a także w rozmowach telefonicznych na konieczność regulacji stanów prawnych nieruchomości i składania we właściwych sądach wniosków o ujawnienie nieruchomości w KW. Na spotkaniach roboczych

¹² Starostwie w terminie do 15 dnia miesiąca po upływie każdego półrocza mają obowiązek przekazywać wojewodzie sprawozdania półroczne z wykonania obowiązku składania we właściwych sądach rejonowych wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP.

(w 2011 i 2013 r.) przekazywano instrukcje użytkowania IPE. Wyjaśnił, że Wojewoda nie dysponuje bazą nieruchomości, z którą można byłoby porównać dane wprowadzane do sprawozdań przez starostów.

(dowód: akta kontroli str. 46, 260-261, 275-277; 412-416)

Do 19 maja 2009 r., tj. w terminie wskazanym w ustawie o ujawnianiu, Starosta Wąbrzeski i Włocławski nie wywiązali się z obowiązku przekazania Wojewodzie wykazów nieruchomości. Wojewoda wezwał ww. starostów w dniu 4 czerwca 2009 r. do złożenia wykazów, co starostowie wykonali w terminie do 10 sierpnia 2009 r. W okresie od 3 do 12 sierpnia 2009 r. wszystkie przekazane przez starostów wykazy zostały wprowadzone do modułu IPE. W dniu 9 sierpnia 2013 r. Wojewoda zwrócił się do starostów o złożenie oświadczenia o kompletności wykazów nieruchomości, przekazując im jednocześnie wyjaśnienia Głównego Geodety Kraju w sprawie najważniejszych zagadnień związanych z realizacją u.u.w.n. Do 30 kwietnia 2014 r. w systemie IPE w województwie starostowie zarejestrowali 22.237 nieruchomości o łącznej powierzchni 312.080,8569 ha. Wszyscy starostowie do 26 maja 2014 r. złożyli Wojewodzie oświadczenie o kompletności przekazanych wykazów nieruchomości i ich uzupełnień.

(dowód: akta kontroli str.40-41, 421-431, 538, 573-578)

W latach 2011-2013 Wojewoda przeprowadził w starostwach powiatowych siedem kontrol w zakresie gospodarowania nieruchomościami SP. Sprawdzano m.in.: ewidencjonowanie zasobu nieruchomości Skarbu Państwa oraz nieruchomości SP oddanych w użytkowanie wieczyste, sporządzanie planów wykorzystania zasobu nieruchomości SP, aktualizację opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, wykonanie przez starostów obowiązku złożenia we właściwych sądach wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP oraz wniosków o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości SP. Podczas prowadzonych kontroli Wojewoda nie ocenił rzetelności sporządzania rocznych sprawozdań z gospodarowania zasobem nieruchomości SP oraz rzetelności danych przekazywanych w sprawozdaniach z wykonania obowiązku złożenia wniosków o ujawnienie prawa własności SP.

Dyrektor WSPN wyjaśnił, że Wydział w latach 2011-2013 przygotowywał plany kontroli w starostwach zgodnie z procedurą wynikającą z zarządzenia Wojewody w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli realizowanych przez Urząd. Oprócz wskazanej części proceduralnej zawsze brano pod uwagę jednolite kryteria, wpływające na wybór danego starostwa do kontroli, jak np. poziom dochodów i wydatków przedstawianych w sprawozdaniach rocznych i kwartalnych. Ponadto analizowano roczne sprawozdania z gospodarowania zasobem SP. Na efektywność kontroli wskazywał – jego zdaniem – wzrost wpływów do budżetu państwa z tego tytułu.

(dowód: akta kontroli str. 257-277)

2.3. W województwie, wg staru na 30 kwietnia 2014 r., funkcjonowały dwa Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie (dalej: „SOW”), oferujące po 10 miejsc, świadczące specjalistyczną pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie¹³. Na funkcjonowanie SOW corocznie zabezpieczone były środki w budżecie wojewody (735,9 tys. zł w 2011 r., 737,2 tys. zł w 2012 r., 721,0 tys. zł w 2013 r.). Dyrektor WPS wyjaśniła, że liczba specjalistycznych ośrodków jest wystarczająca. Z comiesięcznej analizy wykorzystania miejsc w SOW wynikało, że potrzeby są zabezpieczone, a w niektórych miesiącach ośrodki te

¹³ 1) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie prowadzony przez powiat łowicki w Łaskach,

2) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie prowadzony przez powiat łódzki w Tucholi.

posiadały wolne miejsca. Wpływ na ten stan rzeczy miała wprowadzona zmiana przepisów u.o.p.p.r. Od 1 sierpnia 2010 r. sprawca przemocy może być izolowany od ofiary; osoba dotknięta przemocą może żądać, aby sąd zobowiązał go do opuszczenia mieszkania. Ponadto zapewnienie schronienia ofierze przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód następuje na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie. W związku z tym w SOW występuje duża rotacja ofiar przemocy. Jednocześnie nie było sygnałów, aby ktokolwiek z uwagi na brak miejsc czekał na dostanie się do SOW. W 2011 r. odizolowano od ofiary 53 sprawców, w 2012 r. - 86, w 2013 r. - 112. Funkcjonowanie SOW było monitorowane na podstawie miesięcznych meldunków co do liczby osób korzystających z pomocy ośrodka (całocobowo i w formie poradnictwa). Sporządzano raporty roczne z prowadzonych w województwie programów korekcyjno-edukacyjnych oraz z działalności SOW.

(dowód: akta kontroli, str. 432-462), 522-524)

Wojewoda 24 kwietnia 2012 r. opracował, w celu realizacji zapisów u.o.p.p.r. oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (dalej: „K.P.P.P.R.”), zasady otrzymywania dotacji z budżetu państwa na prowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Do wyliczenia wysokości dotacji na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych ustalono następujące kryteria: wynagrodzenie osób prowadzących – 90 zł/h, materiały biurowe – 70 zł/program, artykuły spożywcze – 5 zł na uczestnika programu, wynajem sali do 1.000 zł. Składane przez powiaty zapotrzebowania na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych były przez WPS analizowane oraz monitorowane na podstawie miesięcznych sprawozdań w aplikacji CAS. Zapotrzebowanie w łącznej wysokości 255.710 zł na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych w 2011 r. złożyło jedenaście z 23 powiatów, które otrzymały 174.680 zł (68,3% zapotrzebowania). W 2012 r. sześć powiatów zapotrzebowało 315.443 zł, otrzymały 84.932 zł (26,9% zapotrzebowania). Na 2013 r. sześć powiatów zapotrzebowało 193.570 zł, a otrzymało 173.663 zł (89,7%).

Dyrektor WPS wyjaśniła, że wstępna kwota wydatków na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych określona przez Ministra Finansów wynosiła:

- w 2011 r. 89 tys. zł, w trakcie roku zwiększona została o 85,68 tys. zł, ostateczna kwota wyniosła 174,7 tys. zł.
- w 2012 r. 101 tys. zł, w trakcie roku została zwiększona dla powiatów o 122,7 tys. zł. Następnie, z uwagi na brak kwalifikacji osób mogących prowadzić programy korekcyjno-edukacyjne, na wniosek powiatów dokonano korekt na łączną kwotę 138.758 zł.

Wykorzystanie przyznanych dotacji wynosiło 99,9% w 2011 r., 100% w 2012 r. i 99,9% w 2013 r. Analiza prowadzona przez Wojewodę wykazała, że koszt realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego, który trwał około 3 miesięcy, dla jednej osoby stosującej przemoc wynosił w 2011 r. średnio 1.573 zł. Koszt ten w poszczególnych powiatach wahał się od 934 zł w powiecie nakielskim (9 sprawców uczestniczyło w programie) do 2.513 zł w powiecie chełmińskim (6 sprawców). W 2012 r. koszt wynosił średnio 1.132 zł, od 880 zł w powiecie lipnowskim (16 sprawców rozpoczęło program i 12 ukończyło) do 1.471 zł w powiecie rypińskim (10 sprawców rozpoczęło program, a 6 ukończyło). Średni

koszt programu dla jednego sprawcy w 2013 r. wynosił 1 134 zł i wahał się od 572 zł w powiecie żnińskim (25 sprawców, ukończyło 6) do 1.700 zł w powiecie radziejowskim (9 sprawców rozpoczęło ukończyło program). Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego w województwie kosztowała odpowiednio: w 2011 r. – 174.215 zł (realizowało 11 powiatów, a uczestniczyło 111 sprawców), w 2012 r. – 84.510 zł (realizowało sześć powiatów uczestniczyło 75 sprawców), w 2013 r. – 173.48 zł (realizowało 10 powiatów, a uczestniczyło 153 sprawców). W latach 2011-2013 na 23 powiaty w kujawsko-pomorskim programy korekcyjno-edukacyjne przeprowadzono w 14 (60,87%)¹⁴. Dyrektor WPS wyjaśniła, że na niską realizację programów korekcyjno-edukacyjnych miało wpływ rozporządzenie o kwalifikacjach osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne. Powiaty również sygnalizowały trudności w pozyskaniu sprawców ze względu na małą liczbę wskazań sądu zobowiązujących sprawców do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych. Z osobami prowadzącymi programy zawierane były umowy zlecenia (dlatego osoby te nie mogły skorzystać z przepisów przejściowych¹⁵ obowiązujących do dnia 31 grudnia 2015 r.).

(Dowód: akta kontroli str. 135-199, 235 - 238, 380-391, 441 – 446, 579-582)

2.4. Na 144 gminy w województwie świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (dalej: „s.u.o.”) w 2011 r. organizowały 53 ośrodki pomocy społecznej (dalej: „ops”) – 104.833 godzin udzielonych świadczeń, w 2012 r. – 69 ops – 142.001 godzin świadczeń, w 2013 r. – 88 ops – 195.117 godzin świadczeń¹⁶. W latach 2011-2013 gminy otrzymały środki na specjalistyczne usługi opiekuńcze do wysokości zgłaszanych potrzeb, tj. w 2011 r. – 2.230.318 zł (średni koszt świadczenia wyniósł 21,26 zł), w 2012 r. – 3.548.303 zł (średni koszt świadczenia 24,99 zł), w 2013 r. – 5.379.633 zł (średni koszt świadczenia 27,57 zł). W 2012 r. koszt jednego świadczenia specjalistycznego wynosił od 3,99 zł w Nowej Wsi Wielkiej do 103,88 zł w Mroczy, a w 2013 r. wahał się od 2,55 zł w Nowej Wsi Wielkiej do 183,27 zł w Mroczy. Dyrektor WPS wyjaśniła, że w sytuacji stwierdzenia realizacji s.u.o. w niewystarczającym zakresie gminy były informowane o możliwości zgłaszania potrzeb na bieżąco w miesięcznych sprawozdaniach przekazywanych do WPS. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych w jednostkach pomocy społecznej nie stwierdzono przypadków odmowy świadczenia s.u.o.

W kontrolowanym okresie każdy wniosek złożony przez gminy załatwiony został pozytywnie. Wojewoda występował do Ministra Pracy i Polityki Społecznej (dalej: „MPIPS”) o dotacje z rezerw celowych.

(dowód: akta kontroli, str. 380-385, 441-442, 477-478, 583-591, 685-693)

WPS w kontrolowanym okresie przeprowadził m.in. dwie kontrole w SOW w Tucholi i Jaksicach, sześć kontroli dotyczących realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych oraz 37 w ops, w zakresie m.in. realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. Analiza przeprowadzonych kontroli oraz prowadzonych w WPS analiz i raportów wykazała, że Wojewoda miał rozeznanie o wykorzystywaniu miejsc w SOW.

(dowód: akta kontroli, str. 380-441-442, 432-462)

¹⁴ W 9 następujących powiatach programów nie prowadzono: 3 miastach na prawach powiatu (Bydgoszcz, Grudziądz, Toruń) oraz 6 powiatach (golubsko-dobrzyńskim, grudziądzkim, świeckim, tczuńskim, tucholskim i wąbrzeskim)

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne - Dz. U. Nr 50, poz. 259.

¹⁶ W 56 gminach s.u.o. w kontrolowanym okresie nie świadczone

Ustalone
nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1) Wojewoda nie posiadał wiarygodnych danych dotyczących liczby nieruchomości, wobec których starostowie wystąpili z wnioskami o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności SP. W przesłanych Wojewodzie przez dwóch starostów¹⁷ sprawozdaniach z wykonania obowiązku złożenia we właściwych sądach wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP oraz wniosków o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości SP, za II półrocze 2012 r., liczba i powierzchnia działek, w stosunku do których starosta nie wystąpił z wnioskiem o ujawnienie w KW prawa własności SP, odpowiadała liczbie i powierzchni nieruchomości. W informacji przekazanej NIK obaj starostowie potwierdzili, że w przekazanych zestawieniach podano liczbę działek w miejsce liczby nieruchomości.

Dyrektor WSPN wyjaśnił m.in., że analiza danych pochodzących z IPE nie wskazywała na sytuację, w której informacje co do liczby działek i nieruchomości byłyby nieprawidłowe. Natomiast analiza danych uzyskanych od starostów w trakcie przedmiotowej kontroli NIK wskazała dwa przypadki, w których wystąpiła taka sytuacja. W obu przypadkach podjęto czynności wyjaśniające przyczynę takiego stanu rzeczy i starostowie zostali zobowiązani do zbadania poprawności przekazanych danych i ewentualnego przekazania poprawionych zestawień.

(dowód: akta kontroli, str.411-416, 479, 600-604)

2) W wyniku kontroli przeprowadzonych przez WSPN w siedmiu starostwach ustalono, że opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej nie były systematycznie aktualizowane, a od poprzedniej aktualizacji minęło 7-10 lat.

W badanym okresie 136 użytkowników wieczystych, na podstawie art. 78 ust. 2 u.o.g.n, zakwestionowało w pięciu kontrolowanych starostwach¹⁸ wysokość nowej opłaty rocznej, składając odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (dalej: „SKO”). Zaktualizowana opłata roczna była w 50 przypadkach wyższa o ponad 500%, a w 13 przypadkach o ponad 1000% od poprzedniej opłaty. Przykładowo, w powiecie inowrocławskim nowa, zmieniona od 1 stycznia 2011 r. stawka miała wynosić 4.470,70 zł, podczas gdy poprzednia wynosiła 368,30 zł, (wzrost 12-krotny)¹⁹. Gmina Miasto Grudziądz zaproponowała od 1 stycznia 2011 r. nową stawkę w wysokości 25.830,00 zł, wobec poprzedniej obowiązującej od 2000 r. w wysokości 2.569,88 zł (wzrost o 1010%).

NIK zwraca uwagę na potrzebę bieżącej aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych, tak aby ewentualny wzrost opłaty dokonywany był systematycznie, a nie skokowo. W wystąpieniach pokontrolnych kierowanych do kontrolowanych starostów Wojewoda zwracał uwagę na konieczność przeprowadzania aktualizacji opłaty rocznej w krótszych odstępach czasu. NIK zauważyła potrzebę kierowania takiej informacji do wszystkich nadzorowanych starostów.

(dowód: akta kontroli, str.417 – 420, 487-490, 532)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

¹⁷ Chełmińskiego i Włocławskiego.

¹⁸ Miasto-Gmina Grudziądz, Starostwo Świeckie, Starostwo Chełmskie, Starostwo Wątrzczańskie, Starostwo Inowrocławskie.

¹⁹ Poprzednia aktualizacja opłaty rocznej była w 1995 r.

3. Planowanie i podział przez Wojewodę środków na realizację wybranych zadań zleconych

Opis stanu faktycznego

3.1. Na etapie opracowywania projektu budżetu Wojewoda zwracał się do starostów i prezydentów miast o przekazanie na piśmie potrzeb związanych z realizacją zadań w zakresie gospodarki gruntami i nieruchomościami (rozdz. 70005). Środki na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (rozdz. 85205), w tym prowadzenia SOW oraz programów korekcyjno-edukacyjnych, i z zakresu pomocy społecznej, w tym związanych ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Wojewoda planował na podstawie wytycznych Ministerstwa Finansów. Nie planowano wydatków związanych z ujawnianiem w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz j.s.t.

Wojewoda po analizie i weryfikacji wniosków złożonych przez j.s.t. w październiku danego roku przysyłał wstępne założenia przyznanych dotacji. W terminie wynikającym z art. 148 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁰ informował o ostatecznych kwotach dotacji celowych przyznanych na podstawie ustawy budżetowej. Wojewoda prowadził analizy składanych zapotrzebowań, a przy podziale środków na poszczególne j.s.t. uwzględniał wykonanie wydatków w roku ubiegłym. Weryfikacja wniosków złożonych przez starostów o dotację na prowadzenie programów korekcyjno-edukacyjnych polegała na kalkulacji kosztów w oparciu o przyjęte zasady otrzymania dotacji z budżetu państwa na prowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie²¹. Wojewoda prowadził własne kalkulacje kosztów poprzez comiesięczny monitoring wykonania narastająco wydatków w analizowanych rozdziałach oraz kwartalne rozliczenia z wykonania przez j.s.t. zadań zleconych.

(dowód; akta kontroli, str. 379, 491-514, 533-537)

3.2. W latach 2011-2013 wysokość przydzielonych j.s.t. środków finansowych na realizację wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej przedstawiała się następująco:

a) gospodarka gruntami i nieruchomościami (rozdz. 70005 § 2110):

W 2011 r. pierwotny plan wydatków po ogłoszeniu ustawy budżetowej wynosił 1.886,0 tys. zł, wnioskowana kwota zwiększenia w roku wynosiła łącznie 1.493,6 tys. zł. Ostateczny plan po zmianach na ww. zadanie wynosił 2.938,6 tys. zł. Kwota dotacji wykorzystanej wyniosła 2.873,2 tys. zł. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 65,4 tys. zł zwrócono na rachunek Urzędu.

W 2012 r. pierwotny plan wydatków wynosił 1.939,0 tys. zł, wnioskowana kwota zwiększenia w roku wynosiła 1.226,7 tys. zł. Ostateczny plan po zmianach na ww. zadanie wynosił 2.919,5 tys. zł. Kwota dotacji przekazanej przez Wojewodę w całym roku wyniosła 2.859,3 tys. zł, a wykorzystano 2.838,7 tys. zł. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 20,7 tys. zł zwrócono na rachunek Urzędu.

W 2013 r. pierwotny plan wydatków wynosił 1.939,0 tys. zł, wnioskowana kwota zwiększenia w roku wynosiła 194,7 tys. zł. Ostateczny plan po zmianach wynosił 1.837,0 tys. zł. Kwota dotacji przekazanej przez Wojewodę w całym roku wyniosła

²⁰ Dz. U. z 2013 r. poz. 685.

²¹ Wynagrodzenie osób prowadzących – 90 zł/h, 70 h spotkań na 1 uczestnika programu, materiały biurowe – 70 zł/uczestnika, art. spożywcza 5zł/uczestnika na 1 spotkanie, wynajem sali do - 1.000 zł

1.800,3 tys. zł, a wykorzystano 1.752,1 tys. zł. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 48,2 tys. zł zwrócono na rachunek Urzędu. Wysokość przydzielonych j.s.t. środków na ww. zadania zlecane z zakresu administracji rządowej, po zwiększeniach dotacji, pozwalała na pełną realizację tych zadań.

b) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, programy korekcyjno-edukacyjne, które realizowano w latach 2011 – 2013 odpowiednio w 10, 6 i 10 powiatach:

- w 2011 r. – powiaty wnioskowały do Wojewody o kwotę 255,7 tys. zł, przydzielono w budżecie 189,0 tys. zł, przekazano 174,7 tys. zł, a wykonanie wyniosło 174,2 tys. zł. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 0,5 tys. zł zwrócono na rachunek Urzędu,
- w 2012 r. – powiaty wnioskowały do Wojewody o kwotę 315,4 tys. zł, przydzielono 223,7 tys. zł dotacji, przekazano 84,9 tys. zł, a wykonanie wyniosło 84,5 tys. zł. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 0,5 tys. zł zwrócono na rachunek Urzędu,
- w 2013 r. – powiaty wnioskowały do Wojewody o kwotę 194,1 tys. zł, przydzielono 177,9 tys. zł dotacji, przekazano 173,7 tys. zł, a wykonanie wyniosło 173,0 tys. zł. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 0,7 tys. zł zwrócono na rachunek Urzędu,
- dla SOW w latach 2011-2013 przydzielono odpowiednio 753,3 tys. zł, 737,2 tys. zł i 721 tys. zł.

Wysokość dotacji przeznaczona na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wystarczała na zaspokojenie potrzeb i pełną realizację kontrolowanych zadań zleconych.

c) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

- w 2011 r. – pierwotny plan dotacji dla gmin wynosił 1.882,0 tys. zł, gminy wnioskowały do Wojewody o zwiększenie środków o 463,5 tys. zł na realizację zadania do łącznej kwoty 2.306,1 tys. zł. Wykorzystano 2.238,2 tys. zł dotacji, a 67,9 tys. zł zwrócono na rachunek Urzędu,
- w 2012 r. – pierwotny plan dotacji dla gmin wynosił 2.309,0 tys. zł, gminy wnioskowały do Wojewody o zwiększenie środków o 1.370,5 tys. zł na realizację zadania do łącznej kwoty 3.679,5 tys. zł. Wykorzystano 3.585,1 tys. zł dotacji, a 94,3 tys. zł zwrócono na rachunek Urzędu,
- w 2013 r. – pierwotny plan dotacji dla gmin wynosił 3.425,0 tys. zł, gminy wnioskowały do Wojewody o zwiększenie środków o 2.098,1 tys. zł na realizację zadania do łącznej kwoty 5.449,1 tys. zł. Wykorzystano 5.362,7 tys. zł dotacji, a 86,3 tys. zł zwrócono na rachunek Urzędu.

(dowód: akta kontroli, str. 52 -54, 515-531, 629-691)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawa zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK prosimy o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia 22.....lipca 2014 r.

Kontroler

.....
Emil Wojak
gł. specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
Dyrektor

.....
Barbara Antkiewicz